

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., v právní věci

žalobce: **M. M.**
zastoupen advokátem JUDr. Vlastimilem Vezdenkem
sídlem Hauerova 725/3, 746 01 Opava

proti
žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
se sídlem 28. října 117, 702 18 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2022, č. j. MSK 122187/2022, sp. zn. DSH/23160/2022/Fra, o dopravních přestupcích,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Specifikace věci

1. Napadeným rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Bílovec (dále též jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 15. 8. 2022, č. j. MBC/20606/22/SŽ/svo, jímž byl žalobce uznán vinným ze dvou přestupků spáchaných na úseku provozu na pozemních komunikacích. Konkrétně se jednalo o přestupek spočívající v tom, že na dálnici zastavil své

vozidlo s přívěsným vozíkem v odstavném pruhu a couval. Za uvedené přestupky byla žalobci uložena pokuta ve výši 5 000 Kč a zákaz řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců, jakož i povinnost uhradit náklady řízení.

II. Relevantní skutková zjištění vycházející z obsahu správních spisů

2. Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojených správních spisů vzal krajský soud za prokázány následující:

- z oznámení přestupku Policie České republiky ze dne 11. 8. 2020 se mj. podává, že žalobce dne 10. 7. 2020 v době od 12:42 do 12:45 hodin na příslušném úseku dálnice D1 zastavil se svým motorovým vozidlem Mercedes-Benz Vito Tourer a připojeným přívěsným vozíkem Vezeko na tělese dálnice, přičemž následně couval k předmětu v odstavném pruhu;
- obdobně vyplývá z ručně vyplněného formuláře „oznámení o přestupku“ Policie České republiky ze dne 10. 7. 2022, v němž se vyjádřil žalobce tak, že na dálnici poletoval balík polystyrenu, situaci vyhodnotil jako extrémně nebezpečnou a chtěl ji jako zkušený řidič odstranit. S vozíkem umí parkovat, proto zacouval ke krajnici a naložil balík s tím, že jej odveze na policii;
- úřední záznam Policie České republiky ze dne 11. 7. 2020 popisuje události dne 10. 7. 2020; bylo oznámeno, že se na tělese dálnice D1 nachází v odstavném pruhu balík s polystyrenem, na místo vyjela neprodleně hlídka, která při jízdě dostala další informaci o tom, že u daného vozíku zastavilo vozidlo, řidič balík naložil a odjel; jednalo se o vozidlo černé barvy, velikosti tranzitu s šedým přívěsným vozíkem. Hlídka vozidlo odpovídající popisu předjela a zastavila na odpočívadle čerpací stanice, přičemž bylo zjištěno, že se jedná o vozidlo žalobce. Žalobce sdělil, že si povšiml „plápolajícího“ předmětu na tělese dálnice, proto zastavil na krajnici a k daném předmětu zacouval, tento pak vzal z cesty a odjel s myšlenkou jej odevzdat policii. Po komunikaci s oddělením, které zhlédlo kamerový záznam, bylo zjištěno, že žalobce v daném místě a čase k danému předmětu couval na tělese dálnice, následně z vozidla vystoupil (bez reflexní vesty a aniž by označil překážku na vozovce) a předmět vzal z cesty do vozidla. Dále bylo z videozáznamu zjištěno, že balík nikterak nezasahoval do vozovky, nepoletoval po tělese dálnice, pouze ležel v odstavném pruhu u krajnice;
- správní spis obsahuje též videozáznam z dálniční kamery zachycující místo i průběh spáchání přestupku a evidenční kartu řidiče obsahující celkem 3 záznamy.

3. Příkazem ze dne 24. 8. 2021 Městského úřadu v Bílovci byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupků dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“) pro porušení § 36 odst. 1 písm. a) téhož zákona; § 125c odst. 1 písm. f) bodu 10 zákona o silničním provozu pro porušení § 36 odst. 1 písm. b) téhož zákona; tedy že zastavil motorové vozidlo s přívěsným vozíkem na tělese dálnice a couval v odstavném pruhu k volně položenému předmětu na tělese dálnice. Žalobce byl tímtež příkazem dále uznán vinným z přestupků, pro něž bylo dále vedené správní řízení zastaveno, což není nikterak sporováno (konkrétně se jednalo přestupek spočívající v absenci nasazení reflexní vesty, neoznačení překážky výstražným trojúhelníkem a nevyznačení

registrační značky na kupónu prokazujícím úhradu časového poplatku). Uvedeným příkazem byla žalobci uložena pokuta ve 6 200 Kč a trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu šesti měsíců.

4. Příkaz nabyl právní moci dnem 16. 9. 2020, přičemž byl doručen fikcí na adresu trvalého bydliště žalobce. Ve spise figuruje i obálka obsahující tuto písemnost s vyznačením následujících údajů: adresát byl vyzván k vyzvednutí zásilky a bylo zanecháno poučení; zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 27. 8. 2020; zásilka nebyla vyzvednuta; bylo požádáno o vložení zásilky do schránky; zásilku nebylo možno vložit do schránky ani na jiné vhodné místo; a dále dopsáno „odnos“; zásilka byla vrácena odesílateli dne 8. 9. 2020.
5. Dne 23. 11. 2020 do správního spisu nahlédl žalobce, jenž se osobně dostavil ke správním orgánům prvního stupně; o nahlédnutí byl sepsán protokol. Dne 1. 12. 2020 žalobce napadl příkaz odpořem.
6. Rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 3. 2021 byl příkaz ze dne 24. 8. 2021 zrušen, přičemž opožděně podaný odpor žalobce vyhodnotil žalovaný jako podnět k přezkumnému řízení. Příkaz byl stížen vadou spořívající v absenci specifikace formy zavinění ve výrokové části.
7. V navazujícím řízení správní orgán prvního stupně předvolal žalobce a jeho právního zástupce k ústnímu jednání na den 19. 8. 2021. Z jednání se právní zástupce žalobce dne 12. 8. 2021 omluvil s tím, že se v době od 16. 8. 2021 do 22. 8. 2021 bude nacházet „na dlouhodobě předem plánované dovolené“; tímtéž přípisem omluvil i neúčast klienta a požádal o přeložení jednání.
8. Správní orgán omluvě nevyhověl a dne 19. 8. 2021 vyslechl jako svědky oba zasahující policisty, pprap. P. N. a pprap. S. K. Ti téměř shodně vypověděli, že předmětného dne byli vysláni dozorčí službou s tím, že se na příslušném úseku dálnice D1 nachází v odstavném pruhu balík s polystyrenem, vyjeli služebním vozidlem v civilním provedení, po asi dvou minutách jim volal dozorčí, že k danému předmětu couvá vozidlo o velikosti dodávky s přívěsným vozíkem, následně dozorčí sdělil, že osoba balík naložila do auta a odjela. Vozidlo žalobce poté předepsaným způsobem zastavili čerpaní stranici a provedli silniční kontrolu. Řidič sdělil, že viděl poletovat balík, v čemž spatřoval hrozbu pro ostatní účastníky silničního provozu, je zkušeným řidičem. Řidič na výzvu ukázal balík uložený ve vozidle vytáhl jej a položil před služební vozidlo, nechť si jej hlídka převezme. K dotazu správního orgánu svědci dodali, že v době spáchání přestupku bylo slunečno, viditelné, bezvětrí, provoz byl standardní. Velikost balíku byla asi 1 m x 50 cm x 50 cm, vážil cca 10 kg. Balík ležel na dálnici, dle komunikace dispečerem, který sledoval balík na kameře, se balík nehýbal, jednalo se o dobu asi 10 minut. Dle interpretace kamerového záznamu svědkem N. řidič při míjení překážky prudce zajel ke krajnici, vystoupil z vozidla, podíval se na předmět, znovu sedl do vozidla a začal k předmětu couvat, k předmětu neodcouval a naložil jej do auta; vzdálenost od zastaveného vozidla k balíku odhadl na 20 m.
9. Rozhodnutím ze dne 24. 8. 2021 prvostupňový správní orgán uznal žalobce vinným mj. z přestupků spočívajících v zastavení vozidla na tělese dálnice a couvání v odstavném pruhu k volně ležícímu předmětu a byl mu uložen správní trest. Tímto rozhodnutím bylo

zastaveno řízení o přestupku spočívajícím v nevyznačení registrační značky na kupónu prokazující úhradu časového poplatku.

10. K odvolání žalobce bylo prvostupňové rozhodnutí ze dne 24. 8. 2021 žalovaným dne 3. 1. 2022 zrušeno a vráceno z důvodu chybějícího výroku o náhradě nákladů správního řízení.
11. Správní orgán prvního stupně vydal další rozhodnutí dne 22. 3. 2022, jímž žalobce opětovně uznal vinným z přestupků mj. spočívajících v zastavení na dálničním tělese a couvání, přičemž rozhodl i o nákladech řízení.
12. Toto rozhodnutí ze dne 22. 3. 2022 bylo rovněž k odvolání žalobce zrušeno žalovaným dne 29. 6. 2022, protože prvostupňový orgán pochybil, pokud, mimo jiné, neposkytl žalovanému lhůtu k vyjádření se k podkladům před vydáním rozhodnutí.
13. Dne 15. 8. 2022 vydal správní orgán prvního stupně nové rozhodnutí o dopravních přestupcích žalobce, jež žalobce napadl odvoláním, o němž, jak uvedeno shora, rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím dne 26. 10. 2022.

III. Obsah žaloby

14. Žalobce napadá rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2022 včasnou žalobu, v níž vznáší tři okruhy žalobních námitek:

- předně se domnívá, že je jeho přestupkové jednání promlčeno, resp. prekludováno. Za stěžejní pochybení správních orgánů považuje to, že mu příkaz ze dne 24. 8. 2020 nebyl řádně doručen, jinými slovy byl doručen fikcí a nikoliv do vlastních rukou. Tvzení o nemožnosti vložit zásilku do poštovní schránky považuje za nepravdivé, neboť v té době se na adrese jeho trvalého bydliště nacházela jeho jménem řádně označená poštovní schránka. Dle žalobce je nepřípustné doručení příkazu fikcí, a proto promlčecí doba začala běžet den po spáchání přestupku, tj. 20. 7. 2020 a skončila dnem 20. 7. 2021 (*poznámka soudu: přestupek byl spáchán dne 10. 7. 2020*);

- žalobce zásadně nesouhlasí s tím, že by ve věci nejednal v krajní nouzi. Sutkové závěry napadeného rozhodnutí považuje v tomto ohledu za neúplné a navrhuje zpracování znaleckého posudku z oboru dopravy, v němž by se znalec vyjádřil k tomu, zda žalobce zastavením vozidla a couváním ohrozil ostatní účastníky silničního provozu či vyvolal jiné konkrétní nebezpečí;

- z formálního hlediska má za to, že nebylo respektováno jeho právo na obhajobu, pokud ústní jednání konané dne 19. 8. 2021 proběhlo bez jeho přítomnosti, jakož i bez účasti jeho právního zástupce, za předpokladu, že se dne 12. 8. 2021 z účasti jeho právního zástupce řádně omluvil; takto žalobci nebylo umožněno klást otázky v ten den vyslechnutým svědkům.

15. Navrhl zrušení napadeného rozhodnutí.

IV. Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby žalobce jako nedůvodné, přičemž v podrobnostech odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí.
17. Na podkladě judikatury správních soudů zdůraznil, že příkaz je možno doručovat fikcí, o krajní nouzi se nejednalo, neboť nebezpečí bylo možno odvrátit jinak a způsobený následek byl zřejmě závažnější než ten, který ve věci hrozil. Znaleckým posudkem nelze uvedenou skutečnost prokázat, neboť posouzení nebezpečí je otázkou právní, k níž není znalec oprávněn se vyjadřovat. Omluvu právního zástupce žalobce z jednání dne 19. 8. 2021 nepovažuje za náležitou, neboť nebyla nikterak osvědčena.

V. Jednání krajského soudu

18. Dne 17. 10. 2022 proběhlo u krajského soudu ústní jednání, při němž strany setrvaly na svých procesních stanoviscích.
19. Právní zástupce žalobce odkázal na žalobu, rozhodnutí má za nezákonné. Je přesvědčen o promlčení dané věci. Věcně namítl, že jednal v krajní nouzi. V řízení bylo porušeno jeho právo na obhajobu, neboť nebyla uznána omluva právního zástupce žalobce z ústního jednání; právní žalobce trávil plánovanou dovolenou na své chalupě a neví, jakým způsobem by měl onu skutečnost osvědčit, ani doložení výpisu z katastru nemovitostí by nemohlo danou věc potvrdit, neboť by pouze prokázalo jeho vlastnictví k dané nemovitosti. Navrhl zrušení napadeného rozhodnutí
20. Zástupce žalovaného odkázal na předchozí písemná vyjádření a projevy a navrhl zamítnutí žaloby. Neztotožnil se s názorem žalobce ohledně promlčení věci. O krajní nouzi nelze ve věci uvažovat, neboť nehrozilo bezprostřední nebezpečí. Věc je umocněna tím, že žalobce řídil dodávku s přívěsným vozíkem, které je hůře manipulovatelné; jeho manévry představoval větší nebezpečí než to, které odstraňoval. K omluvě z jednání uvedl, že byť se jednalo o první jednání ve věci, omluva nebyla řádně podložena a nebylo v ní tvrzeno to, co u jednání tvrdí právní zástupce žalobce, a to ani dodatečně. Pokud tedy správní orgán prvního stupně neakceptoval tuto omluvu ve věci, nepochybil.

VI. Posouzení věci krajským soudem

21. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
22. Krajský soud dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.

VI. A. Promlčení přestupku

23. Ve věci je stěžejní posoudit otázku promlčení, resp. prekluze daného přestupku, kterážto je s to předurčit další rozsah přezkumu napadeného rozhodnutí.

24. Problematika stavení a přerušení promlčení doby přestupku je upravena zejména v § 32 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a o řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“).
25. Dle § 32 odst. 2 písm. b) se promlčecí doba přerušuje vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným a přerušením promlčecí doby počíná promlčecí doba nová.
26. Pro přehlednost je možno na tomto místě poznamenat, že přerušením promlčecí doby počíná nová promlčecí doba ve standardní délce stanovené zákonem (obecně v § 30 přestupkového zákona, případně dle zvláštních zákonů), tzn. dosud proběhlá promlčecí doba ztrácí z hlediska promlčení význam a začíná tu běžet nová promlčecí doba, přičemž však (dle § 30 odst. 3 téhož zákona k promlčení vždy dojde nejpozději uplynutím 3 (či 5 let) od spáchání přestupku. Jinými slovy po odpadnutí překážky běhu promlčecí doby běh promlčecí doby pokračuje, obnovuje se a navazuje na dosud uplynulou část promlčecí doby.
27. Z hlediska souzené věci se vydáním rozhodnutí s odkazem na § 71 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „správní řád“) rozumí v zásadě předání stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení podle § 19 správního řádu, přičemž na písemnosti nebo poštovní zásilce se tato skutečnost vyznačí slovy: "Vypraveno dne:". Rozhodnutím, jímž je obviněný uznán vinným, je přitom třeba rozumět meritorní rozhodnutí, jehož výroková část musí obsahovat náležitosti uvedené v § 93 odst. 1, případně (též) odst. 2 přestupkového zákona. Promlčecí doba se přerušuje rovněž doručením příkazu, pokud je prvním úkonem v řízení. Pokud je příkaz prvním úkonem v řízení, počátek nové promlčecí doby se bude odvíjet od okamžiku, kdy se obviněný z přestupku s příkazem seznámil. Teprve doručením příkazu, který byl vydán jako první úkon v řízení, je totiž obviněný z přestupku seznámen s obviněním proti němu.
28. Na rozdíl od přerušení běhu promlčecí doby se stavením promlčecí doby rozumí to, že po určitou dobu promlčecí doba neběží. Po odpadnutí předmětné překážky běhu promlčecí doby pak její běh pokračuje (tzn. že se do promlčecí doby počítá i doba, která uplynula předtím, než překážka běhu promlčecí doby nastala), resp. doba stavení promlčecí doby se nezapočítává do délky promlčecí doby (její konec se však odsouvá právě o dobu jejího stavení).
29. Dle § 32 odst. 1 písm. c) se do promlčecí doby se nezapočítává doba, po kterou se o věci vedlo soudní řízení správní.
30. Dle § 32 zákona s. ř. s. je řízení zahájeno dnem, kdy návrh došel soudu.
31. Budeme-li aplikovat výše předestřena pravidla na souzenou věc, zjistíme následující:
- příkaz Městského úřadu v Bílovci ze dne 24. 8. 2020 (představující první úkon v řízení) byl doručen žalobci dne 7. 9. 2020 tzv. fikcí; příkaz byl vypraven dne 24. 8. 2020, adresát byl vyzván k vyzvednutí zásilky a bylo ponecháno poučení, přičemž zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 27. 8. 2020, poslední den desetidenní lhůty dle § 24 odst. 1 správního řádu připadl na neděli 6. 9. 2020, doručeno tedy bylo

následující pracovní den, tj. 7. 9. 2020 (o možnosti doručení příkazu tímto bude pojednáno níže – viz body 35 a násl. tohoto rozsudku).

- po zrušení příkazu k odporu žalobce bylo vydáno rozhodnutí Městského úřadu v Bílovci dne 24. 8. 2021, jež bylo téhož dne vypraveno a dodáno do datové schránky právního zástupce žalobce (doručeno mu bylo dne 25. 8. 2021, kdy se přihlásil do datové schránky). Vypravením tohoto rozhodnutí byl běh promlčecí doby přerušen a počala běžet nová promlčecí doba;
- další prvostupňové rozhodnutí Městského úřadu v Bílovci (navazující na zrušující rozhodnutí žalovaného ze 3. 1. 2022) bylo vydáno dne 22. 3. 2022, přičemž bylo téhož dne vypraveno (doručeno pak dne 23. 3. 2022). Vydáním tohoto rozhodnutí opět došlo k přerušení běhu promlčecí lhůty a počala běžet nová promlčecí doba;
- poslední prvostupňové rozhodnutí Městského úřadu v Bílovci (navazující na zrušující rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 6. 2022) bylo vydáno dne 15. 8. 2022, přičemž bylo téhož dne vypraveno) doručeno dne 16. 8. 2020. Vypravením tohoto rozhodnutí byl běh promlčecí doby přerušen a počala běžet nová promlčecí doba.

32. Krajský soud má na paměti i ustanovení § 32 odst. 3 přestupkového zákona, ve smyslu něhož k zániku odpovědnosti za přestupek nezávisle na případném přerušení promlčecí doby obecně, vždy dojde nejpozději uplynutím 3 let od spáchání přestupku (v souzené věci 10. 7. 2023). Uvedené s ohledem na zákonnou dikci ovšem platí pouze směrem k přerušení promlčecí doby, nikoliv však ve vztahu k případnému stavení promlčecí doby.
33. Podáním správní žaloby, na jejímž podkladě je vedeno právě probíhající soudní řízení správní, dne 21. 12. 2022 přitom došlo ke stavení promlčecí doby ve smyslu § 32 odst. 1 písm. c) přestupkového zákona.
34. Zbývá pro úplnost uvést, že na výše vysloveném závěru nemůže ničeho změnit skutečnost, že dle znění § 32 odst. 2 písm. b) přestupkového zákona v rozhodné době se promlčecí doba přerušovala vydáním rozhodnutí, jímž byl obviněný uznán vinným, přičemž s účinností od 1. 2. 2022 došlo ke zpřesnění daného ustanovení doplněním, že „v případě, kdy je prvním úkonem v řízení vydání příkazu, přerušuje promlčecí doba jeho doručením“.
35. Co se týče námitek stran doručování příkazu, zde lze jen prostě odkázat na ustálenou judikaturu i doktrínu jednoznačně připouštějící možnost doručení fikcí u příkazu (za všechny srovnej například rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2014, č. j. 8 As 25/2013-48, či ze dne 8. 12. 2014, č. j. 8 As 25/2013, připouštějící doručení příkazu fikcí i na adresu ohlašovny, z novějších například rozsudek ze dne 11. 11. 2017, č. j. 2 As 267/2016-40; prezentovaný názor je podpořen i závěrem č. 123 ze zasedání poradního sboru Ministerstva vnitra ke správnímu řádu ze dne 22. 3. 2013).
36. Zbývá reagovat na námitku žalobce stran absence následného „vhození“ nevyzvednuté záilky po uplynutí úložní doby do poštovní schránky žalobce. Tato otázka nemá pražádny vliv na fikci doručení, přičemž rozhodným je zanechání poučení o možnosti si záilku vyzvednout. Uvedené bylo v souzené věci stvrzeno doručovatelem a žalobcem nikterak zpochybněno (srovnej například rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, 5 As 26/2009- 67, z novějších rozhodnutí ze dne 20. 12. 2016, č. j. 3 As 241/2014-41).

37. Vložení písemnosti do schránky po marném uplynutí úložní doby tak nepředstavuje podmínku nastoupení účinků doručení, neboť ta v souzené věci uplynula desátým dnem od uložení (27. 8. 2020) písemnosti, tj. dne 7. 9. 2020 (při paměti toho, že desátý den připadl na neděli 6. 9. 2020).
38. Podmínky pro to, aby nastoupila fikce doručení ve smyslu § 24 odst. 1 správního řádu byly v souzené věci naplněny, přičemž argument žalobce, že měl v danou dobu řádně označenu schránku není ve věci relevantní. Na obálce vrácené zásilky totiž není jako důvod nemožnosti vhodit zásilku do schránky vyznačen důvod „nemá schránku“, ale „odnos“.
39. Zbývá pak ve shodě s žalovaným a zcela nad rámec výše popsaného podotknout, že argumenty žalobce stran uplynutí promlčecí doby již dnem 20. 7. 2021 (myšleno pravděpodobně 10. 7. 2021 s ohledem na datum spáchání přestupku) vyznívají liše i v kontextu toho, že se žalobce s obsahem spisového materiálu seznámil prokazatelně dne 23. 11. 2020, kdy osobně spis studoval a následně dne 1. 12. 2020 podal prostřednictvím svého právního zástupce odpor. Žalobce se tak nemůže neoznámení rozhodnutí dovolávat (srovnej § 84 odst. 2 správního řádu).
40. Krajský soud k tomuto bodu uzavírá tak, že plně sdílí názor žalovavého, že přestupkové jednání žalobce není v souzené věci promlčeno, přičemž v podrobnostech odkazuje na obsah napadeného rozhodnutí.

VI. B. Krajní nouze

41. Jedinou žalobní námitkou směřující do merita věci je tvrzení žalobce o tom, že jednal v krajní nouzi.
42. Odpověď soudu na uvedenou žalobní námitku bude poměrně stručná.
43. Pro trestnost přestupků platí obdobné principy a pravidla jako v případě trestných činů. V této souvislosti lze poukázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 8 As 17/2007–135, publ. pod č. 1338/2007 Sb. NSS, ve kterém soud mimo jiné konstatoval, že „trestnost správních deliktů se řídí obdobnými principy jako trestnost trestných činů“ a že „pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu a krajní nouze je stavem vylučujícím protiprávnost jednání naplňujícího formální znaky deliktu“. Názor, že odpovědnost za správní delikty a delikty trestní je vystavěna na stejných principech, byl potvrzen i rozšířeným senátem v usnesení ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006–73, publ. pod č. 1546/2008 Sb. NSS).
44. Krajní nouzí, jak je upravena v § 24 přestupkového zákona, se odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmům chráněným trestním zákonem, které nelze za daných okolností odvrátit jinak. Nebezpečím se pak rozumí stav hrozící poruchou, který může být různého původu (přírodní katastrofa, jednání člověka); nebezpečí musí přímo hrozit, a to bezprostředně (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2007, sp. zn. 6 Tdo 66/2007).
45. Zákon o přestupcích mimo zákonného předpokladu odvracení nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, stanoví pro aplikaci institutu krajní nouze i další podmínky, a

to subsidiaritu (nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak) a proporcionalitu (způsobený následek nesmí být stejně závažný nebo závažnější než ten, který hrozil).

46. Výše uvedené zákonné předpoklady musí být naplněny kumulativně, chybí-li jedna z nich, nelze institut krajní nouze aplikovat (srovnej například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2015, sp. zn. 9 As 214/2014).
47. V projednávaném případě žalobce tvrdí, že balík polystyrenu na tělese dálnice poletoval, a představoval tak extrémní nebezpečí pro účastníky silničního provozu; žalobce se proto, jakožto zkušený řidič, jal dané nebezpečí odstraňovat.
48. Skutková verze žalobce je jednoznačně vyvrácena svědeckými výpověďmi policistů a kamerovým záznamem, to vše v kontextu časových okolností případu.
49. Zasahující policisté byli na místo vysláni dozorčím pro ležící překážku v odstavném pruhu dálnice. Předmět byl pod neustálou vizuální kontrolou dozorčího (po dobu cca 10 minut), přičemž stále ležel na původním místě. Po asi dvou minutách po samotném vyslání je zasahujícím policistům hlášeno zastavení a couvání žalobce k danému předmětu v odstavném pruhu příslušného úseku dálnice. Z kamerového záznamu vyplývá, že žalobce poměrně prudce odbočil do odstavného pruhu poté, co uviděl tam ležící předmět, vystoupil z vozidla, šel k předmětu a ten si prohlédl, následně do automobilu nastoupil a k předmětu couval, avšak neodcouval, k balíku tedy doběhl, naložil jej do vozidla a napojil se z odstavného pruhu dálnice do jejího pravého jízdního pruhu. Kolemjedoucí vozidla musela tudíž změnit směr a přejet z pravého jízdního pruhu do levého. V době záznamu předmět nikterak nepoletoval. O „pohybu“ předmětu nehovoří ani zasahující policisté, resp. nevyplývá z jimi zprostředkovaného hlášení dozorčího, jenž předmět pozoroval po delší dobu. Lze dále doplnit, že v době spáchání přestupku dle výpovědi policistů bylo bezvětrí, přičemž předmět vážil cca 10 kg; verze o pohybujiícím se, či dokonce poletujícím předmětu tak nepůsobí nijak uvěřitelně. Dlužno dále konstatovat, že předmět netvořil překážku v jízdních pruzích dálnice, do těchto nikterak nezasahoval; nacházel se zhruba uprostřed odstavného pruhu
50. Verzi žalobce o poletujícím balíku extrémně ohrožujícím ostatní účastníky silničního provozu tak krajský soud nemohl přisvědčit a vyhodnotil ji jako účelovou, vedenou s úmyslem zbavit se odpovědnosti za protiprávní jednání.
51. V souzené věci tudíž absentuje naplnění byť jen jediného znaku institutu krajní nouze, natož pak jejich naplnění kumulativní. Lze shrnout, že nebezpečí ve věci určitě nehrozilo bezprostředně (předmět nehnutě ležel uprostřed odstavného pruhu dálnice po dobu cca 10 minut), bylo možno je odvrátit jinak (například oznámením policejním složkám; ty navíc již na místo byly vyslány dozorčím za účelem odstranění daného předmětu) a jistojistě neproporcionální (prudké najetí, zastavení a následné vyjetí z odstavného pruhu dálničního tělesa nutící ostatní řidiče přejet z pravého jízdního pruhu do levého; couvání s vozidlem typu tranzit s připojeným přívěsným vozíkem; to vše představuje větší nebezpečí pro účastníky dopravního provozu než přítomnost nepohybujiícího se předmětu v odstavném pruhu).

52. V této souvislosti neobstojí ani návrh žalobce na vypracování znaleckého posudku z oboru dopravy za účelem posouzení otázky, zda žalobce zastavením vozidla a couváním ohrozil ostatní účastníky silničního provozu či vyvolal jiné konkrétní nebezpečí.
53. Otázka krajní nouze, tedy otázka vyloučení protiprávnosti přestupku, s níž úzce souvisí otázka míry posouzení hrozícího nebezpečí, je typickou otázkou právní, nikoliv odbornou, přičemž jednoznačně platí, že znalec může svůj posudek podat pouze o otázkách odborných. Z tohoto důvodu shledal krajský soud vznesený návrh žalobce na doplnění dokazování nadbytečným.
54. Ani tato žalobní námitka tedy nebyla shledána relevantní.

VI. C. Omluva z jednání

55. Právní zástupce žalobce omluvil svou neúčast u nařízeného ústního jednání „dlouhodobě plánovanou dovolenou“.
56. Otázka dovolené jakožto tvrzeného důvodu omluvy byla již judikaturou Nejvyššího správního soudu drahně řešena (za všechny soud cituje například rozsudek ze dne 28. 11. 2018, č. j. 5 As 219/2017-28).
57. Čerpání dovolené přitom není *a priori* vyloučeno jako uznatelný důvod omluvy. I takový důvod ovšem musí být doložen, což lze učinit například dokladem o rezervaci ubytování, smlouvou, elektronickou či jinou komunikací. Doložení důvodu omluvy až k odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí je opožděné. Ve smyslu citované judikatury též platí, že je-li omluva z ústního jednání založena na zcela obecném důvodu a není ničím podložena, není správní orgán povinen ji podrobně hodnotit ani vyzývat obviněného k doplnění důvodů, pro které se omlouvá. Správní orgán rovněž není povinen obviněného vyzvat o tom, že jeho omluvu shledal nedůvodnou.
58. Byť se v souzené věci jednalo o první a včasnou omluvu, správní orgán nepochybil, pokud ji neshledal důvodnou. Ze správního spisu se nikterak nepodává, že by žalobce, resp. jeho právní zástupce důvod své omluvy jakkoliv podložil. Tvrzení žalobce o tom, že dovolenou čerpal v tuzemsku, na své chalupě v tuzemsku, a nemůže ji tak osvědčit, zaznívá až *ex post*, přičemž ze samotného textu blíže nepodložené omluvy ze dne 12. 8. 2021 opravdu nevyplývá.
59. Správní orgán tedy nepochybil, pokud v kontextu souzené věci omluvu nevyhodnotil jako důvodnou, přičemž k namítanému porušení práva na obhajobu, resp. zásady kontradiktornosti v posuzovaném případě nedošlo.
60. Námitky žalobce v tomto ohledu neobstojí.

VI. Závěr a náklady řízení

61. Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

62. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. krajský soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému podle obsahu spisu nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Ostrava 17. října 2023

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně